

Participatieplan

DRIJVEND ZONNEPARK ZANDWINPLAS UBBENA

Samen voor de energietransitie

*Energiecoöperatie
duurzaam Assen*

BRONNEN

Versie 0.1

Datum: 14 september 2021

Auteurs: Dirk Gerrits/Michiel Mulder (Bronnen VanOns).

Inhoudsopgave

1. Even voorstellen.....	3
2. Inleiding	5
3. Wat verstaan we onder participatie?	8
4. Plan- en financiële participatie	10
4.2 Planparticipatie	10
4.2.1 Inleiding	10
4.2.2 Uitgangspunten, aanpak en planning planparticipatie	11
4.3 Financiële participatie	12
4.3.1 Inleiding	12
4.3.2 Uitgangspunten	12
4.3.2 Wat verder van belang is	13
5. Communicatie.....	15
6. Planning resterende activiteiten	16

1. Even voorstellen....

Energiecoöperatie duurzaam Assen U.A. (mede-initiatiefnemer middels Bronnen VanOns)

Hoe is de Energiecoöperatie duurzaam Assen U.A. georganiseerd?

Een coöperatie is een ledenvereniging. In 2018 heeft de Algemene Ledenvergadering de statuten aangepast. Zowel natuurlijke personen als rechtspersonen (stichting, vereniging, bedrijf, overheidsorganen) kunnen nu lid worden. De afkorting U.A. achter de naam van onze coöperatie staat voor 'Uitgesloten Aansprakelijkheid'. Dat betekent dat de leden niet opdraaien voor eventuele schulden.

Een coöperatie heeft het behartigen van de belangen van de leden als doel. Onze coöperatie is gericht op de energietransitie in de ruimste zin van het woord. Wij zullen daarom initiatieven op dat gebied van leden of groepen van leden ondersteunen. Leden betalen een contributie die jaarlijks wordt vastgesteld door de Algemene ledenvergadering. Klanten van ons energiebedrijf 'Energie VanOns' die wonen in Assen en omstreken, hoeven geen contributie te betalen. Zij worden automatisch lid, behalve als zij kiezen voor een andere coöperatie.

De bestuursleden van de coöperatie worden voor een periode van vier jaar benoemd door de Raad van Commissarissen, die ook zorgt voor het toezicht. Bestuursleden zijn onbeperkt herbenoembaar. Het bestuur bestaat uit Erik Postema (voorzitter), Tom Verloop (secretaris) en Luuk Ploeg (penningmeester).

De Algemene Ledenvergadering benoemt de leden van de Raad van Commissarissen voor een periode van drie jaar op basis van een profielschets. Zij zijn twee maal herbenoembaar. De Raad van Commissarissen bestaat uit Bram Busstra (voorzitter), Margit Akkerman en Otto Lussenburg (leden). Energiecoöperatie duurzaam Assen is een stadscoöperatie. Dat wil zeggen dat we groter zijn dan een kleine dorpscoöperatie, waar de mensen elkaar kennen. Tot nu toe kunnen we via de Algemene Ledenvergadering de kwalitatieve inspraak van de leden voldoende garanderen. Als we blijven groeien, kan de Algemene Ledenvergadering een Ledenraad benoemen van minimaal tien en maximaal dertig leden.

De opzet van de organisatie maakt het mogelijk om een professionele organisatie te ontwikkelen met een operationeel systeem van interne controle. Nu werken we nog met vrijwilligers, maar omdat we deelnemen aan grote projecten zullen we de slag naar een professionele organisatie moeten gaan maken.

Adamant Solar (ontwikkelaar)

Adamant Solar heeft als doel om zonne-energie efficiënt te produceren met het oog op duurzaamheid en kwaliteit. Dit doen wij door de selectie van kwalitatief hoogstaand en betrouwbare onderdelen en door nieuwe wegen in te slaan om zo betaalbare energie op te wekken en te leveren. Hierin geven wij niet toe aan de status-quo, verleggen wij onze grenzen en creëren wij nieuwe kansen voor maximale impact.

Wij willen de marktverstoorders zijn door onze dynamisch en innoverende karakter en door snel op veranderingen te reageren. Door de beste technologieën en kennis samen te brengen binnen de gehele waardeketen, kunnen wij risico's beheersen en gezonde rendementen realiseren, zowel op sociaal, klimaat en economisch vlak.

Trip-Popken (grondeigenaar)

De percelen waarop het drijvende zonnepark worden ontwikkeld zijn in eigendom van de firma Trip-Popken. Zand wordt gewonnen aan de Vriezerhoek te Ubbena, inmiddels in de derde generatie. Trip-Popken levert onder meer straat-, vul-, zand- en woudzand. De huidige exploitatievergunning loopt nog tot 2030. De huidige eigenaar Jan Popken zag in een drijvend zonnepark een mooie gelegenheid om met het dubbel grondgebruik van zijn zandwinplas een bijdrage te kunnen leveren aan de verduurzaming van de regio.

Bronnen VanOns (coöperatief ontwikkelaar in samenwerking met Energiecoöperatie duurzaam Assen U.A.)

Bronnen VanOns is een coöperatieve ontwikkelaar die zorgt dat de lokale bewoners (particulieren en bedrijven) zeggenschap krijgen over waar en hoe er duurzame energie wordt geproduceerd.

Bronnen VanOns wil dat minimaal 50% van de duurzame energieproductie op land in handen komt van de lokale inwoners (particulieren en bedrijven) door hen mede-eigenaar te maken (zoals ook in het ontwerp Klimaatakkoord staat).

Bronnen VanOns organiseert dat omwonenden vanaf dag één meepraten, meedenken en meebeslissen over de grootte van het park, de locatie en de inpassing in het landschap. Daarnaast zorgt Bronnen VanOns ervoor dat de opbrengsten van het park in de regio blijven en weer besteed kunnen worden aan nieuwe duurzaamheids- en/of leefbaarheids-projecten. Bronnen VanOns werkt altijd in opdracht van een lokale energie coöperatie. In dit project is de Energiecoöperatie duurzaam Assen de opdrachtgever van Bronnen VanOns.

2. Inleiding

Adamant Solar B.V. is in 2019 samen met Bronnen VanOns B.V. en Energiecoöperatie duurzaam Assen begonnen met een project om een drijvend zonnepark te realiseren op de zandwinplas te Ubbena. Deze zandwinplas zal medio 2021 buiten gebruik genomen worden. De locatie is gelegen ten noorden van Assen nabij het buurtschap Ubbena, ten westen van de Asserstraat en ten noorden van de Zeijerstroeten. De zandwinplas ligt in de directe nabijheid van het dorp Zeijen, gemeente Tynaarlo. Het project bestaat uit het aanbrengen van ca. 55.500 drijvende zonnepanelen op de zuidelijke zandwinplas te Ubbena.

Door ca. 15,33 hectare van het wateroppervlak te voorzien van drijvende zonnepanelen (440Wp) zou een hoeveelheid aan zonne-energie kunnen worden opgewekt van ca. 24,5MW. Dit staat gelijk aan ongeveer 7.000 huishoudens met een gemiddeld jaargebruik van ca. 3.500kWh. De noordelijke zandwinplas zal niet belegd worden met panelen en behouden/ingericht worden voor natuurontwikkeling.

Waar staan we nu?

Ontwerp

Het gehele ontwerp is inmiddels geoptimaliseerd, waarbij extra aandacht is uitgegaan naar de geïnventariseerde vragen over de algehele inpassing in het gebied, apparatuur op de kades en de zichtlijnen van de drijvers op het water. Tevens zijn de ontwerpen ook getoetst aan de recent (6/11 jl.) gepubliceerde Provinciale beleidsregels 'Zonneakkers in Drenthe', waardoor wij kunnen waarborgen dat we hieraan voldoen. Omgevingsvergunning De aanvraag Omgevingsvergunning is inmiddels bij de gemeente ingediend. De gehele aanvraag met bijlagen vindt u op de website van Ec duurzaam Assen (ecduurzaamassen.nl/projecten/Ubbena) Behandeling van de aanvraag in de gemeenteraad van Assen staat voorlopig voor het laatste kwartaal in 2021 gepland.

In het ontwerp moest nog een duidelijk beplantingsplan en beheer plan komen. Inmiddels wordt deze opdracht uitgewerkt en zal deze binnenkort aan de stukken voor de ingediende vergunning verder worden toegevoegd.

Natuuronderzoek

De zandwinplas van Ubbena heeft een interessante functie voor de natuur. Voor vogels, zoogdieren en andere groepen is de zandwinplas en directe omgeving nu al van belang. Zo kent de plas een grote kolonie oeverzwaluwen, is er een dassenburcht en leven er rond de plas diverse vogelsoorten. Die functie kan in de toekomst nog groter worden. Een zonnepark in de plas brengt enerzijds rust (want stopzetting van de zandwinning) waardoor natuur zich kan ontwikkelen. In het ontwerp van het zonnepark is een aantal maatregelen opgenomen om de natuurlijke functie van de plas te versterken.

Een zonnepark kan mogelijk negatieve gevolgen hebben voor het leven op en rond het water, bijvoorbeeld doordat er minder licht in het water valt en de planten (en mogelijk ook ander leven) zich slechter kunnen ontwikkelen.

Een natuuronderzoek moet duidelijk maken wat de natuurwaarde nu is en welke positieve en negatieve effecten een zonnepark daarop mogelijk heeft. Eventueel kan het ontwerp van het zonnepark daarop worden aangepast om eventuele schade te voorkomen of te verminderen. Samen met onder andere de Universiteit Wageningen kijken we welke onderzoeken er noodzakelijk zijn om een goed beeld te krijgen van de natuurwaarden in het gebied. Bij deze nulmeting wordt een aantal geïnteresseerde omwonenden betrokken. Deze omwonenden maken zich zorgen over de gevolgen van het zonnepark op de natuur in en rond de plas. De onderzoeken die worden uitgevoerd moeten daarom niet alleen een gedegen beeld geven van de huidige waarde van de plas, maar ook antwoord geven in hoe we het ontwerp eventueel moeten aanpassen om de zorgen van omwonenden weg te

nemen en eventuele schade op de natuur te voorkomen. Gedegen natuuronderzoek kost veel tijd (een jaar lang) en geld. Daarom wordt het onderzoek pas uitgevoerd als er voldoende zekerheid is dat we met het park aan de slag kunnen.

Inmiddels is samen met een werkgroep met veel kennis een uitvraag gedaan naar verschillende bureaus om offerte voor een nulmeting op te vragen. Inmiddels is er een partij geselecteerd die de natuurtoets kan uitvoeren.

Anterieure overeenkomst

Aangezien in het proces er duidelijk is gemaakt dat er onzekerheid is of de initiatiefnemers een zogenoemde natuurtoets willen uitvoeren is voor gesteld aan de gemeente Assen om dit te borgen in een anterieure overeenkomst. Dit is een publiek private overeenkomst waarin je bovenwettelijke afspraken kunt borgen zoals bijvoorbeeld planschade maar ook lokaal eigendom. Dit borgt voor de omgeving dat de natuurtoets uitgevoerd wordt en geeft de ruimte aan de ontwikkelaars om dit te kunnen financieren. Een dergelijk onderzoek is een grote investering en is niet voorafgaand aan een vergunningsaanvraag te financieren.

Participatie

Voordat het proces verder gaat vragen de initiatiefnemers aan de of het gekozen gebied een passende locatie is en of het proces van participatie voldoende is onderbouwd om te garanderen dat de omgeving/bewoners:

1. Voldoende kan/kunnen meedenken over de ligging en inrichting van het park en of er bij de omgeving voldoende draagvlak is waar te nemen,
2. Er sprake is van een goed ingericht proces waarmee geborgd wordt dat de omgeving ook voldoende kan meeprofitieren van de latere opbrengst van het park en dat er sprake is van lokaal eigendom door de omgeving.

Dit participatieplan heeft daarmee tot doel inzicht te geven in wat we onder participatie verstaan en op welke wijze omwonenden, inwoners/leden van EC duurzaam Assen en andere stakeholders vanaf het begin betrokken worden bij de verdere plannen over de ligging en de inrichting van het zonnepark. Ook gaat dit document in hoe het proces er uit ziet dat de garantie biedt dat omgeving na oplevering van het zonnepark ook kan meeprofitieren van de opbrengsten van het beoogde park (financiële participatie). Omdat we met de participatie niet helemaal op nul beginnen, beschrijft dit document ook welke activiteiten er al uitgevoerd zijn. Daarnaast gaat het plan in op de toekomstige participatieactiviteiten. Voor wat betreft de al uitgevoerde activiteit is de term participatieverslag meer op zijn plaats, voor de toekomstige activiteiten is de term plan meer gerechtvaardigd.

EC duurzaam Assen heeft de basisprincipes 4xLokaal

Na de beoordeling door de Adviesraad heeft EC duurzaam Assen de basisprincipes voor 4xLokaal aangescherpt. Zie daarvoor de [Presentatie DZP Ubbena](#) op de website van de coöperatie. Deze punt sluiten aan bij het eerder genoemde participatieproces. Hieronder de 4 basisprincipes:

1. *Lokaal collectief energie produceren = procesparticipatie*
2. *Opgewekte energie lokaal consumeren = (klant)voordeel*
3. *Lokaal eigendom = risico dragen en investeren opbrengst*
4. *Lokale economie en (sociale) werkgelegenheid stimuleren*

AsserEnergie

Onderdeel van 4xLokaal is het aanbieden van de stroom uit het zonnepark tegen een lager tarief dan het gangbare tarief van Energie VanOns, ons eigen energiebedrijf. Dit bieden we aan via Ec duurzaam Assen onder onze eigen merknaam AsserEnergie.

Zoals hierboven al benoemd is het doel van het participatieproces is te borgen dat er sprake is van een zorgvuldige inpassing van het beoogde zonnepark in de omgeving door het actief betrekken van omwonenden (de lokale omgeving) en andere betrokken stakeholders (Gemeente, NMFD, Provincie Drenthe). Zorgvuldige en door de omgeving geaccepteerde inpassing is een van de randvoorwaarden die de Provincie Drenthe en de gemeente Assen in hun energiebeleid hebben geformuleerd. EC duurzaam Assen speelt een hele belangrijke rol bij dit proces. Zij vervullen een actieve rol bij de inrichting van het park en zijn actief betrokken in het bedenken hoe een deel van de opbrengst van het park terecht komt bij de lokale omgeving (het verwerven van eigenaarschap).

Dit participatieplan beschrijft wat wij onder participatie verstaan (hoofdstuk 3). Hoofdstuk 4 gaat in op de participatie activiteiten. Wat is er al gedaan, wat moet nog, wat zijn de eerste bevindingen en hoe wordt het proces van het borgen van lokaal eigenaarschap ingericht. Hoofdstuk 5 gaat in op het onderwerp communicatie. Naast participatie is communicatie een belangrijk onderdeel van het project. Goede communicatie tussen de projectorganisatie en de “omgeving” over de inhoud en de voortgang van het project is erg belangrijk.

Dit plan draagt dus bij aan ons motto: Samen voor de energietransitie!

3. Wat verstaan we onder participatie?

Het klimaatakkoord beschrijft bewonersparticipatie als een van de kritische succesfactoren voor de Nederlandse energietransitie. Daarbij worden drie categorieën van bewonersparticipatie onderkend:

1. Procesparticipatie. Dit is het proces waarbij bewoners mee mogen en kunnen denken bij het ontwikkelen van het beleid en beleidskaders. Zo is het wenselijk dat de omgeving betrokken wordt bij de ontwikkeling en totstandkoming van de Regionale Energiestrategie (RES). Hierin wordt onder meer de vraag beantwoord hoeveel ruimte er wordt gegeven aan duurzame energie. Dit inhoudelijk betrekken van de omgeving bij het proces noemen we procesparticipatie.
2. Planparticipatie: dit is het proces waarbij omwonenden/bewoners kunnen meedenken over de plannen, het ontwerp, de inrichting en het beheer en onderhoud van een installatie voor duurzame energieproductie. Via permanente informatieverstrekking (website, sociale media, nieuwsbrieven, lokale pers) actieve voorlichting, bewonersbijeenkomsten, keukentafel gesprekken worden de bewoners betrokken bij het ontwikkelen van de diverse plannen.
3. Financiële participatie: dit is het mede-investeren in en/of het voordeel ervaren van de opbrengsten van het park. Er zijn diverse vormen van financiële participatie. Het delen van de opbrengst kan onder andere door de overdracht van de tenminste 50% van de aandelen van het zonnepark. Op deze wijze is het “verkrijgen van lokaal eigendom” in het klimaatakkoord verwoord.

Opmerkingen

- Het beleidskader *Zonneparken in Assen* van de gemeente Assen is erop gericht om in 2020 14% duurzame energie op te wekken. Energieopwekking wordt zichtbaar in het bestaande landschap. Daarom is maatschappelijk draagvlak voor deze projecten heel erg belangrijk. Optimaal draagvlak wordt verkregen door een zorgvuldig participatieproces. Voor het maken van dit beleidskader heeft de gemeente een werkgroep samengesteld. Deze werkgroep bestaat uit inwoners van Assen, de Natuur en Milieufederatie Drenthe, Energiecoöperatie Duurzaam Assen en gemeente Assen. De werkgroep heeft inhoudelijk meegedacht bij de totstandkoming van het beleidskader.
- De procesparticipatie gaat langzaam over in de planparticipatie. Wanneer het beleid is vastgesteld kan, op basis daarvan, het project worden voorbereid en later gerealiseerd. Voor het beoogde project drijvend zonnepark Zandwinplas Ubbena zijn in document daarom alleen de onderdelen planparticipatie en financiële participatie relevant. Deze zijn dan ook verder uitgewerkt in dit plan.
- Naast participatie is communicatie een belangrijk onderdeel van het project. Goede voorlichting en het tijdig vertrekken van de juiste informatie is cruciaal voor het welslagen van het project. Het is belangrijk dat de projectorganisatie goed communiceert over de inhoud en de voortgang van het project. Vandaar dat het onderdeel communicatie apart is opgenomen in dit plan.

4. Plan- en financiële participatie

4.2 Planparticipatie

4.2.1 Inleiding

Plan participatie is ten behoeve van de acceptatie van het zonnepark. Bewoners denken en beslissen mee om tot een gedragen plan te komen. Het uiteindelijke resultaat moet zijn voldoende draagvlak bij de omwonenden van het park en de inwoners van de gemeente Assen.

Het planparticipatie proces is 2019 gestart. EC duurzaam Assen heeft in samenwerking met Adamant Solar en BVO al behoorlijk veel gedaan de afgelopen jaren. EC duurzaam Assen voert in een open proces gesprekken met direct aanwonenden. Daarnaast hebben alle omwonenden en andere geïnteresseerden nieuwsbrieven ontvangen van EC duurzaam Assen. In nieuwsbrieven zijn de ideeën voor de ontwikkeling van het zonnepark uiteengezet en is er een aantal te organiseren informatieavonden aangekondigd of is er een terugkoppeling gegeven van de stand van zaken van het project. Naast de grote informatieavonden zijn er ook werkgroep avonden georganiseerd om het proces van de nulmeting toe te lichten. Uit de grotere informatieavonden bleek er veel zorgen vanuit de omgeving te zijn voor de invloed van het zonnepark op de natuur. Dit is door de initiatiefnemers opgepakt door een nulmeting uit te voeren om meer inzicht te krijgen op de impact van een zonnepark op water.

Tevens zijn er werkgroep avonden georganiseerd. Doel van deze werkgroepen was om de omwonende het vertrouwen te geven dat de nulmeting uitgevoerd wordt en serieus wordt ingevuld. Naast contact met omwonenden en inwoners is er ook contact geweest met een aantal andere betrokken stakeholders bij het park, te weten:

- Gemeente Assen;
- Provincie Drenthe;
- NMF Drenthe,

Vanwege hun belang wordt er door de initiatiefnemers ook met hen verder gesproken over de mogelijkheden van het park en de specifieke wensen/eisen waarmee rekening moet worden gehouden.

Opmerking:

Veel van de informatieavonden en werkgroep avonden hebben i.v.m. met Coronabeperkingen online plaatsgevonden. Dit heeft niet altijd de gewenste communicatie opgeleverd. Haperende verbindingen, mensen die niet konden inloggen wat soms de nodige frustratie gaf. De initiatiefnemers zijn dan ook voornemens indien dit mogelijk is volgende informatieavonden hybride (digitaal als fysiek) te organiseren indien mogelijk, aangezien we dan meer mensen bereiken dan bij een van deze keuzes.

4.2.2 Uitgangspunten, aanpak en planning planparticipatie

Voor de planparticipatie gelden de volgende uitgangspunten:

- Dit participatieplan, waarin is aangegeven hoe de omgeving tot nu toe is meegenomen tijdens dit traject en het verdere proces wat wordt afgestemd met de Gemeente Assen.
- Bewoners zijn vanaf het begin meegenomen bij de eerste ideeën van het project.
- EC duurzaam Assen speelt een belangrijke en actieve rol bij het participatieproces.
- Na afloop van informatieavonden/bewonersavonden zijn/worden er verslagen opgesteld waarin de bevindingen en resultaten zijn beschreven.
- Als resultaat van het proces wordt een rapportage opgesteld.

De aanpak voor het planparticipatieproces ziet er als volgt uit. De gearceerde activiteiten zijn al uitgevoerd.

Stap 1 Startmoment (september 2019)	
<i>datum</i>	<i>participatiemoment</i>
	<i>Bespreking participatieproces met Gemeente</i>
17 september 2019 1 e informatiebijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> • Hierbij zijn de thema's 'proces en participatie', en 'inrichting, veiligheid, techniek, recreatie en ecologie' uitgebreid behandeld.
7 november werkgroep	<ul style="list-style-type: none"> • uiteenlopende ontwerp wensen zijn besproken
2 ^e informatiebijeenkomst 28 november 2019	<ul style="list-style-type: none"> • Hierbij zijn de thema's 'proces en participatie', en 'inrichting, veiligheid, techniek, recreatie en ecologie' uitgebreid behandeld
13 februari 2020 3 ^e informatieavond	<ul style="list-style-type: none"> • Deze avond waren de thema's vooral gericht op veiligheid, geluid en ecologie.
23 juni 2020 Werkgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemming en stand van zaken nulonderzoek natuurontwikkeling
Stap 3 Vaststellen ontwerp (december 2020)	
<i>datum</i>	<i>Participatiemoment</i>
15 december 2020 4 ^e informatieavond	<ul style="list-style-type: none"> • Deze avond ging vooral over de nulmeting.
	<ul style="list-style-type: none"> • Indienen verzoek tot vergunning
Maart/april 2021 meerdere werksessies over de nulmeting en het proces	<ul style="list-style-type: none"> • Meerdere werksessies inzake de nulmeting.
Stap 4 Afronding	
<i>datum</i>	<i>participatiemoment</i>
22-12-2021	Laatste digitale inloopavond met informatie over 4x lokaal en de nulmeting
12-01-2022	Positief besluit Adviesraad
Januari 2022	Opstellen eindrapportage planparticipatie proces.

Voorlopige laatste bevindingen

Op basis van de laatste gesprekken met omwonenden en inwoners is een aantal bevindingen genoteerd. Deze bevindingen zijn in de Q&A 's in bijlage 2 opgenomen. Deze worden onder de omwonenden verspreid en op de website van EC duurzaam Assen gepresenteerd.

4.3 Financiële participatie

4.3.1 Inleiding

Het doel van financiële participatie is dat de (lokale) omgeving mede-investeert in het park en daarmee het voordeel ervaart van de opbrengsten van het park. Evenals bij planparticipatie geldt dat omwonenden en dorpsbelangen zo vroeg mogelijk in het proces bij keuzes ten aanzien van de wijze waarop de baten terugvloeien in de gemeenschap etc. te worden betrokken.

Dat mede investeren kan betekenen dat “de omgeving” tot maximaal 50% van de aandelen van het park verwerft. Op deze wijze is het “verkrijgen van lokaal eigendom” in het klimaatakkoord verwoord. Deze 50% aandelen kunnen bijvoorbeeld in het bezit komen van EC duurzaam Assen, waarbij de leden van de coöperatie bepalen op welke wijze de latere opbrengsten (uit dividend) van het park wordt bestemd. Daarnaast kan ook aan lokale bedrijven, particulieren etc. de mogelijkheid worden geboden om (financieel) te participeren in het eigenaarschap van het zonnepark.

Het proces om deze aandelen te verwerven ziet er grofweg als volgt uit:

- BVO richt tijdens de ontwikkelfase van het project een zogenaamde tussenholding op. BVO houdt de aandelen in die tussenholding aan totdat de exploitatie van het zonnepark begint. Dat is het moment dat er cash flows ontstaan en de projectrisico's voor een groot deel zijn gepasseerd.
- Voorafgaand aan de exploitatiefase draagt BVO dan de aandelen van haar tussenholding over aan EC duurzaam Assen. Deze wordt daarmee voor 50% eigenaar van het zonnepark.

4.3.2 Uitgangspunten

Voor het inrichten en uitvoeren van het proces financiële participatie gelden de volgende uitgangspunten:

- Het proces van financiële participatie wordt uitgevoerd nadat de vergunning en de SDE+ is afgegeven. Het proces wordt uitgevoerd voor de financial close fase van het project. Op dat moment is de business case inzichtelijk en is duidelijk welk rendement er op het park wordt gemaakt.
- Namens de bewoners is EC duurzaam Assen betrokken bij het financiële participatieproces. Zij vertegenwoordigen de belangen van de bewoners/inwoners.
- Na afloop van diverse sessies worden er verslagen opgesteld waarin de bevindingen en resultaten zijn beschreven.
- Als resultaat van het proces wordt een rapportage opgesteld.
- Het proces kan formeel in gang worden gezet wanneer BVO beschikt over 50% van de aandelen van het zonnepark.
- Tijdens het proces wordt onderzocht of deze 50% kan worden overgedragen van de BVO-Tussenholding aan EC duurzaam Assen;
- Mocht EC duurzaam Assen geen gebruik maken van het verwerven van 50% van de aandelen, dan heeft zij het recht op een jaarlijks uit te keren vergoeding door BVO-tussenholding aan EC duurzaam Assen. Het bestuur van EC duurzaam Assen bepaalt tezamen met haar leden op welke wijze deze vergoeding wordt bestemd. De hoogte van dit bedrag moet nader worden vastgesteld en is mede afhankelijk van de resultaten van de Business Case. Pas vlak voor het moment van Financial Close zijn de bedragen van de Business Case betrouwbaar en kunnen er bindende afspraken worden gemaakt over de hoogte van het bedrag.
- Bovenstaande uitgangspunten zijn opgenomen in een samenwerkingsovereenkomst die opgesteld tussen BVO en EC duurzaam Assen.

- Indien gewenst kan BVO EC duurzaam Assen ondersteunen bij het verwerven van funding voor de aankoop van de aandelen. Dit is echter geen onderdeel van het project.
- Wel tot de verantwoordelijkheid van het project is de activiteit dat BVO EC duurzaam Assen ondersteunt bij het vaststellen op welke wijze de inkomsten uit het park worden toegewezen aan de omgeving. Dit onderdeel van het proces vormt de borging dat de opbrengsten inderdaad bij de lokale omgeving terecht komen. EC duurzaam Assen heeft hier al bepaalde uitgangspunten voor meegenomen:

Van de netto winst voor het aandeel van de coöperatie gaat 30% naar de EC duurzaam Assen om te besteden aan projecten van de coöperatie gemeente breed. 70% van de nettowinst zal door de nog op te richten Omwonenden Adviesraad Zonnepark Ubbena gebruikt worden voor projecten in de directe omgeving. Deze gelden zullen worden toegekend door de Adviesraad en zal de coöperatie geen zeggenschap over hebben. Wel zal er een proces met de omwonenden zijn om deze adviesraad zo goed mogelijk op te zetten.

4.3.2 Wat verder van belang is

Welke activiteiten vallen onder de financiële participatie en worden daarmee tot de projectactiviteiten gerekend:

- Het samenstellen van de werkgroep die nadenkt over de mogelijkheden van het overnemen van de aandelen. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van BVO en EC duurzaam Assen (eventueel aangevuld met door EC duurzaam Assen aangewezen deskundigen).
- Het uitwerken van een aantal scenario's door deze werkgroep (mogelijkheden, financiële en bestuurlijke consequenties).
- Het definitief vaststellen van EC duurzaam Assen of ze de aandelen wil overnemen of dat ze gebruik maken van de jaarlijkse vaste vergoeding.
- Het maken van een overeenkomst waarin deze afspraken zijn vastgelegd (prijs aankoop aandelen of hoogte van de vergoeding).

Wat valt niet onder de projectactiviteiten:

- Het proces voor het eventueel verwerven van funding (via crowdfunding, FND, Banken etc.) dat nodig is voor het verwerven van de aandelen is de verantwoordelijkheid van EC duurzaam Assen. Deze activiteiten vallen buiten de scope van het project.

Zoals in de uitgangspunten is beschreven, is het de verantwoordelijkheid van de projectorganisatie dat zij borgt dat het geld (dividend of jaarlijkse vaste vergoeding) ook daadwerkelijk beschikbaar wordt gesteld aan de lokale omgeving. Het project heeft daarom de verplichting te zorgen dat er een concreet voorstel komt over de wijze waarop het geld in de toekomst wordt besteed.

Mogelijkheden voor de besteding van het geld zijn:

- Leden EC duurzaam Assen kunnen AsserStroom afnemen tegen een gereduceerde prijs.
- Via een Abonnementsmodel kunnen leden hun energierekening laten vergroenen. Leden kunnen zonder investering voor een maandelijks vast bedrag meeprofiten van de duurzaam opgewekte energie van het zonnepark.
- Individueel voordeel. Om tot een eerlijke lusten- en lastenverdeling te komen is het belangrijk om de direct omwonenden voorrang te bieden op verschillende regelingen die vrijkomen. Eventueel kan voor de direct omwonenden een voorstel op maat worden gemaakt.

- Gebiedsfonds duurzaamheid. In dit geval wordt geld beschikbaar gesteld voor een duurzaamheidsfonds wat ten goede komt aan een gebied. Het geld kan worden besteed aan duurzaamheidsprojecten. Daarbij kan de werkgroep de randvoorwaarden opstellen en een Omwonenden Adviesraad Zonnepark Ubbena I.O. het fonds laten beheren. Het bestuur van deze organisatie zorgt ervoor dat de middelen uit het fonds ten goede komen aan de nabije omgeving van het project. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn:
  - Projecten die gericht zijn op de leefbaarheid in de directe omgeving van een zonnepark;
  - Gebiedsversterkende maatregelen;
  - Verduurzaming van de bebouwde omgeving;
  - Innovatieve projecten op gebied van duurzaamheid die ook de werkgelegenheid bevorderen.

Als resultaat van deze inspanning stelt de werkgroep een document op met een uitgewerkt voorstel over de besteding van de gelden.

5. Communicatie

Tijdens de processen planparticipatie en financiële participatie is een aantal inwoners/omwonenden en andere stakeholders nadrukkelijk betrokken bij het project. Inwoners bezoeken informatieavonden, leden van EC duurzaam Assen gaan naar hun ALV, sommige leden nemen aan werkgroepen etc. Velen zijn dus via hun actieve betrokkenheid op de hoogte van de ontwikkelingen in het project. Maar een grote groep is veel minder op de hoogte. Maar ook inwoners die minder actief betrokken zijn, hebben recht op informatie. We moeten ze informeren en daarmee meenemen in het proces. Hetzelfde geldt voor de andere belangrijke stakeholders zoals de Gemeente Assen, de Provincie Drenthe, NMFJ etc.

Met alle doelgroepen gaan/zijn we frequent communiceren, ook in tijden dat er wat minder gebeurt in het project. Voor dit communicatieproces gebruiken we verschillende middelen:

- De website van EC duurzaam Assen. Deze wordt periodiek voorzien van nieuwe content.. Zo presenteren we onder andere:
  - Prestatie van het park (omvang en opbrengst)
  - De zich ontwikkelende visualisatie van het park en zijn omgeving;
  - Planning en status van het project (informatie over de voorbereiding, ontwerp, bouw en exploitatie);
  - Belangrijke vragen en antwoorden;
  - Contactinformatie;
  - De invulling van het lokaal eigenaarschap.
- Periodieke **informatiebijeenkomsten**. De periodieke informatiebijeenkomsten blijven we, ook nadat het ontwerp voor het park klaar is, uitvoeren. We proberen hierbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij reguliere bijeenkomsten (bv. ALV's). Tijdens deze bijeenkomsten worden de leden geïnformeerd over de voortgang van het project, de resultaten en mogelijkheden van het financiële participatieproces.
- Een periodiek uit te geven (digitale) **nieuwsbrief via EC duurzaam Assen**. In deze nieuwsbrief geven we aandacht aan belangrijke onderwerpen als: verslagen van informatiebijeenkomsten, de inrichting van het lokaal eigenaarschap (financiële participatie), de voortgang van het project etc. EC duurzaam Assen / Adamant Solar en BVO voorziet de nieuwsbrief hierbij van de nodige content.
- **Interviews en nieuwsitems** via de lokale pers.
- Het eventueel voeren van aanvullende (een op een gesprekken) met omwonenden, bewoners van het dorp en andere stakeholders.
- Tijdens de eventuele bouwfase proberen we de mogelijkheid te bieden dat omwonenden/inwoners dagelijks vragen kunnen stellen/informatie kunnen inwinnen over de bouw, aanleg etc. Zoveel mogelijk wordt geprobeerd deze vragen online af te handelen via de website. Ook wordt onderzocht of een 06 nummer beschikbaar kan worden gesteld waar bewoners met vragen terecht kunnen. Het voornemen is dit 06 nummer onder te brengen bij de uitvoerder van het bouwproject van de zonneparken. Hij/zij beschikt over de actuele kennis, kan klachten etc. snel behandelen. Klachten/vragen die geen betrekking hebben op bouwactiviteiten worden door gelust naar het projectmanagement. BVO zorgt voor de inrichting van dit traject en maakt hierover afspraken met de bouwer.

6. Planning resterende activiteiten

ACTIVITEITEN	WIE	WANNEER
PLANPARTICIPATIE		
Opzetten en uitvoeren laatste activiteiten planparticipatie	EC duurzaam Assen/BVO/Adamant Solar	Reeds voltooid
Opstellen inrichtingsplan en onderhoudsplan	EC duurzaam Assen/BVO/Adamant Solar	Reeds voltooid
FINANCIËLE PARTICIPATIE		
Inrichten werkgroep	BVO/EC duurzaam Assen	Zo dicht mogelijk qua tijd bij FC
Organiseren bijeenkomsten over de mogelijkheden tot overdracht van aandelen of alternatieve mogelijkheden	BVO/EC duurzaam Assen	Geschat 6 sessies
Opstellen overeenkomst	BVO	Nader vast te stellen
Uitwerken scenario's besteding gelden	BVO/EC duurzaam Assen	Geschat 4 sessies qua tijd zo dicht mogelijk bij de bouw
Opstellen overeenkomst	BVO	Nader vast te stellen
Organiseren bijeenkomsten voor leden EC duurzaam Assen en andere belangstellenden over de mogelijkheden voor financiële participatie (funding, besteding van de opbrengsten)	BVO/ECTB	3-4 sessies qua tijd zo dicht mogelijk bij de bouw.
COMMUNICATIE		
Aanleveren content t.b.v. website	BVO/EC duurzaam Assen	Periodiek tot na het moment van oplevering van het zonnepark
Toelichten StaVaZa op ALV EC duurzaam Assen.	BVO/EC duurzaam Assen	Vanaf 2022
Aanleveren content digitale nieuwsbrief	BVO/EC duurzaam Assen	Periodiek tot na moment de oplevering
Persberichten na lokale pers (oplevering, 1 ^e panelen etc)	EC duurzaam Assen	3 of 4 momenten
Eventueel voeren gesprekken met omwonenden	EC duurzaam Assen	Reguliere basis en in het bijzonder bij volgende fases in de projectontwikkeling.
Inregelen 06-vragennummer tijdens de bouwfase.	EC duurzaam Assen/ BVO/Adamant Solar/	Kort voor de start van de bouw, dit zal uiteindelijk al een eis bij de bouwer worden neergelegd.
PROJECTOVERLEG		
Bijwonen projectoverleg	EC duurzaam Assen/ Adamant/BVO	Frequentie bepalen per fase wat nodig is.

Bijlage 1: Programma laatste informatieavond

Vooraf:

- Elke tafel maakt een eigen link aan (zodat je organisator bent) in teams en stuurt deze link naar EDA voor vrijdag voor de uitnodigingen en voor de avond zelf zet je deze in de chatfunctie van Teams zodat mensen deze kunnen kopiëren indien nodig.
- Iedereen bereid een presentatie/sheet voor (het liefst één sheet die je de hele avond kunt laten staan indien mogelijk, wellicht met extra sheets te verduidelijking van bepaalde onderwerpen waarna je terug kan grijpen bij bepaalde vragen).
- Gezamenlijk zitten we in een tijdelijke app groep van whatsapp om onderling contact te houden tijdens de avond.
- Bij veel mensen vragen zo veel mogelijk via de chat laten lopen. Op die manier worden de vragen keurig per keer beantwoord. Bij weinig mensen kan het interactief.

Draiboek avond zelf

Tijd	Titel	Wie	Duur	Toelichting	Benodigheden
18:15	Vorbereiding per tafel	Allen	15	Maar op de avond zelf zetten we nog even de puntjes op de i en spreken we nog kort even de opzet van de avond en proces door.	Check aanwezigheid/werking <ul style="list-style-type: none"> • Microfoons /luidsprekers/camera • Presentatie gedeeld • Andere links in de chat zetten • App groep voor de avond Ubbena maken • Zorg dat je de microfoon van mensen uit kan zetten.
18.30	Tafel 1 Gemeente	Vertegenwoordiger van de Gemeente + procesbegeleider Tamara Been + Marike Hoekstra	2 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Korte toelichting beleid Gemeente. • Rol van de Gemeente en de samenwerking met EDA. • Vergunningsprocedure. • Vragen noteren en beantwoorden (later onderdeel van Q&A) 	1 presentatie gedeeld. Liefst één slide met hoofdlijnen. (eventueel wat backup slide om dingen te verduidelijken).

Tijd	Titel	Wie	Duur	Toelichting	Benodigheden
18.30	Tafel 2 Lokaal eigendom / participatie / EDA.	Tom Verloop (EDA) + Michiel Mulder	2 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Wat houdt EDA in en wat zijn de algemene doelen? • Wat zijn bestaande/lopende initiatieven (anders dan het zonnepark) • Hoe zijn ze bij dit proces betrokken? • Wat is hun rol/positie in dit proces? • Word lid en praat mee! • Hoe wordt lokaal eigendom ingevuld • 4 x lokaal? • Vragen noteren en beantwoorden (later onderdeel van Q&A) 	1 presentatie gedeeld. Liefst één slide met hoofdlijnen. (eventueel wat back-up slide om dingen te verduidelijken).
18.30	Tafel 3 Toekomst zandwinning/ Landschappelijke inpassing/ nulmeting,	Adamant Solar Pieter Bijlsma Ismael Bena Popke + iemand van EDA (Otto Lussenburg)	2 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Toekomst Zandwinning • Landschappelijke inpassing (plaatje) • Nulmeting (beperken tot de scope uitvraag en dat we een partij hebben gevonden die voldoet aan de scope. • Vragen noteren en beantwoorden (later onderdeel van Q&A) 	1 presentatie gedeeld. Liefst één slide met hoofdlijnen. (eventueel wat back-up slide om dingen te verduidelijken).
20.30	afsluiting	Alle groepen			.
20.30	Inbellen gezamenlijke Teams meeting om even kort elkaars ervaringen uit te wisselen.				

Bijlage 2

Q&A online inloopbijeenkomst 22 december 2021